

Sygn. akt XVI GC 754/10

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Iwanowska

Protokolant: protokolant sądowy Andrzej Tracz

po rozpoznaniu w dniu 06 sierpnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **Z. K.**

przeciwko (...) **sp. z o.o. z siedzibą w W.**

### **o zapłatę**

1. **Zasądza od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz Z. K. kwotę 338.771,62 zł (trzysta trzydzieści osiem tysięcy siedemset siedemdziesiąt jeden złotych 62/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01 lipca 2010 roku do dnia zapłaty.**

2. **Zasądza od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz Z. K. kwotę 24.153,00 zł (dwadzieścia cztery tysiące sto pięćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

SSO R. I.

Sygn. akt XVI GC 754/10

## UZASADNIENIE

### **wyroku z dnia 27 sierpnia 2014 roku**

Pozwem z dnia 23 lipca 2010 roku Z. K. wniósł o zasądzenie od (...) spółki z o.o. w W. kwoty 338.717,62 złote wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01 lipca 2010 roku do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, iż w ramach prowadzonych działalności gospodarczych strony zawarły w dniu 22.12.2009 r. umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie przez powoda prac budowlanych w postaci wylewek betonowych na terenie budowy Galerii (...) w P. w zamian za wynagrodzenie, płatne w umówionych terminach na podstawie faktur VAT wystawionych po wykonaniu umówionego etapu i na podstawie zaakceptowanego przez Inwestora Zastępczego Protokołu Zaawansowania prac z 30-dniowym terminem płatności. Wszelkie prace wynikające z umowy na poszczególnych etapach budowy zostały przez powoda wykonane należycie zgodnie z terminem i potwierdzone protokołem zaawansowania prac z dnia 31 maja 2010 roku. Z uwagi na powyższe powód wystawił fakturę VAT nr (...) z 31.05.2010 r. na kwotę 302.426,44 złote wraz z podatkiem VAT na kwotę 66.533,82 złote, co łącznie stanowi sumę 368.960,26 zł brutto z terminem płatności na dzień 30.06.2010 r. Pomimo upływu umówionego terminu płatności pozwana nie uregulowała kwoty wynikającej z w/w faktury. Powód wyjaśnił, iż dochodzona kwota oparta jest o zapis § 8 łączącej strony umowy, zgodnie z którym pozwany jest uprawniony do zatrzymania 10% wartości faktury netto tytułem kaucji gwarancyjnej. **(pozew wraz z załącznikami k. 2-122).**

Pismem z dnia 10.01.2011 r. pozwany złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania od powoda na rzecz pozwanego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany

podniósł, iż dokonał skutecznego potrącenia przysługującej mu wierzytelności z wierzytelnością powoda dochodzoną w niniejszym postępowaniu. Z ostrożności procesowej pozwany wniósł o odliczenie na podstawie art. 636 § 1 k.c. w zw. z § 12 ust. 3 umowy kwoty 1.309.581 złotych tytułem kosztów usunięcia wad w położonej przez powoda posiadce.

W uzasadnieniu stanowiska pozwany podniósł, iż zgodnie z umową powód zobowiązany był do zapłaty na rzecz pozwanego na kary umownej z tytułu opóźnienia w wykonaniu umowy w wysokości 0,30% wynagrodzenia umownego za każdy dzień kalendarzowy zwłoki, liczony od dnia umownego zakończenia robót czyli od 16.04.2010 r. Na dzień 03.09.2010 r. wysokość tej kary wynosiła 406.900,26 złotych. Pismem z dnia 05.01.2011 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności pozwanego względem powoda z tytułu kary umownej w wysokości 406.900,26 złotych z wierzytelnością powoda względem pozwanego z tytułu zapłaty faktury (...) z 31.05.2010 r. Dodatkowo pozwany zaprzeczył, jakoby powód wykonał prace terminowo i stwierdził, iż z dokumentacji przedstawionej przez powoda, w szczególności z Protokołu Zaawansowania Prac z dnia 31.05.2010 r. wynika, iż powód pozostawał w zwłoce z wykonaniem swego zobowiązania w uzgodnionym terminie.

Niezależnie od powyższego pozwany zarzucił, iż powód wykonał prace w sposób nieprawidłowy i celem wykazania powyższej okoliczności wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa.

Ponadto pozwany zarzucił, iż powód nie złożył protokołu oddania prac do siedziby pozwanego. Podniósł także, iż wartość wykonania zastępczego jest wyższa od roszczenia powoda, zaś roszczenie o odsetki jest bezpodstawne gdyż powód nie spełnił swojego świadczenia z umowy względem pozwanego. **(odpowieź na pozew wraz z załącznikami k. 137 – 291).**

Pismem z dnia 21.01.2011 r. powód podtrzymał roszczenia jak w pozwie. Podniósł, iż na podstawie § 10 ust. 1 łączącej strony umowy pismem z dnia 26.08.2010 r. odstąpił od umowy o roboty budowlane z dnia 22.12.2009 r. z winy zamawiającego w związku z brakiem płatności za fakturę VAT (...), nie przystąpieniem przez pozwanego do odbioru końcowego prac wykonanych przez powoda oraz braku konstruktywnej współpracy ze strony zamawiającego. Jednocześnie powód przyłączył się do wniosku pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego celem ustalenia przyczyn powstałych wad posiadki wykonanej przez powoda oraz ewentualnych podmiotów odpowiedzialnych z tytułu tych wad. Powód podniósł, iż protokół zaawansowania prac za okres od 27.02.2010 r. do 29.05.2010 r. nie jest protokołem końcowym, podobnie faktura VAT (...) nie była fakturą końcową, gdyż powód po w/w dacie wykonał jeszcze szereg prac na rzecz pozwanego, które nie zostały zafakturowane ze względu na odstąpienie od umowy. Dodatkowo zarzucił, iż oświadczenie o potrąceniu kar umownych zostało złożone już po odstąpieniu od umowy, a zatem powinno być uznane za nieważne. Ponadto niezależnie od powyższego kary umowne należałyby się pozwanego w przypadku zwłoki powoda, czyli zawinionego przekroczenia terminu wykonania umowy, co nie miało miejsca, ponieważ wszelkie opóźnienia wynikały z przyczyn niezależnych od powoda. **(pismo powoda wraz z załącznikami k. 203-484).**

Pismami z dnia 28.02.2011 r., (k. 521 i n.), 21.03.2011 r. (k. 526 i n.), 06.04.2011 r. (k. 531 i n.), 26.04.2011 r. (k. 536 i n.), 13.10.2011 r. (k. 569 i n.), 31.10.2011 r. (k. 587 i n.), 17.11.2011 r. (k. 616 i n.) strony zasadniczo podtrzymały swoje stanowiska i argumentacje. Dodatkowo powód w piśmie z dnia 31.10.2011 r. podniósł, iż w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 479 (14) § 4 k.p.c., zgodnie z którym do potrącenia mogą być przedstawione jedynie wierzytelności udowodnione dokumentami, zaś wierzytelność zgłoszona w ramach zarzutu potrącenia przez pozwanego nie została wykazana dokumentami, lecz na jej wykazanie pozwany zgłosił dowody z zeznań świadków, co jest niedopuszczalne wobec treści art. 479 (14) § 4 k.p.c.

Pismem z dnia 10.07.2012 r. pozwany cofnął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność wadliwego stanu technicznego wykonanych przez powoda posadzek **(k. 662-663)**. Podobnie powód pismem z dnia 10.10.2010 r. cofnął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. **(k. 691).**

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny.**

W dniu 22.12.2009 r. w P. strony niniejszego postępowania w ramach prowadzonych przez siebie działalności gospodarczych podpisały umowę o roboty budowlane, zgodnie z którą powód zobowiązał się do wykonania posadzek betonowych na terenie budowy Galerii (...) w P., pozwany zaś do uiszczenia za te prace wynagrodzenia. Strony umowy przewidziały comiesięczne protokolarne odbiory prac i płatności za częściowo odebrane prace na podstawie protokołu zaawansowania prac, obmiaru robót i wystawionych faktur. (§ 5 umowy). Jako termin rozpoczęcia robót i przekazania placu budowy ustalono dzień 22.12.2009 r., zaś za dzień zakończenia robót datę 16.04.2010 r. Jednocześnie strony przewidziały, iż za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy przez wykonawcę zamawiającemu przysługiwać będą kary umowne w wysokości 0,30% wynagrodzenia umownego za każdy kalendarzowy dzień zwłoki. (§ 9 umowy). Strony przewidziały ponadto, iż w przypadku gdy zamawiający nie będzie wywiązywał się ze swych zobowiązań wynikających z umowy wykonawca może odstąpić od umowy po wcześniejszym pisemnym wezwaniu zamawiającego do wykonania zobowiązań z wyznaczeniem 10 dniowego terminu wypełnienia zobowiązań umownych. (§ 10 umowy).

***(Dowód- umowa o roboty budowlane z 22.12.2009 r. wraz z załącznikami k. 17-56).***

Po przystąpieniu do wykonywania prac powód zgłaszał prace do odbioru co miesiąc, między 1 a 20 dniem miesiąca, zaś w ostatnich dniach następnego miesiąca mógł nastąpić odbiór zgłoszonych prac przez inwestora.

***(Dowód - zeznania powoda k. 841, okoliczności bezsporne).***

W dniu 29.05.2010 r. podpisano protokół zaawansowania prac za okres od 27.02.2010 r. do 29.05.2010 r. Protokół ten faktycznie uwzględniał prace wykonane i zgłoszone wcześniej tj. do dnia 01.04.2010 r., a data podpisania protokołu z końcem maja 2010 roku wynikała ze zwłoki w podjęciu tej czynności przez pozwanego, który kwestionował prawidłowość wykonania prac przez powoda na poziomie +12.

W dniu 31.05.2010 r. powód wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 368.960 zł za prace, uwzględnione w protokole z dnia 31.05.2010 r. Termin płatności faktury został określony na 31.05.2010 r.

***(Dowody: protokół k. 105-112, faktura k. 113, kopia dziennika budowy k. 120, zeznania świadków: J. D. k. 629, M. Ł. k. 682, zeznania powoda k. 841-842)***

Pozwany nie uiszczył na rzecz powoda należności, wynikających z faktury VAT (...) z 31.05.2010 r. (okoliczność bezsporna)

W dniu 26.07.2010 r. powód złożył pozew w niniejszej sprawie. ***(k. 123)***

Pismem z dnia 06.08.2010 r. powód wezwał pozwanego do odbioru wykonanych prac i zapłaty wynagrodzenia informując, iż przyczyną przecieków w posadzce są prace wykonane przez innych wykonawców. Powód określił pozwanemu 10-dniowy termin na wykonanie zobowiązań wynikających z umowy pod rygorem podjęcia kroków prawnych zmierzających do ochrony praw.

***(Dowód: pismo powoda z 06.08.2010 r. k. 310)***

Pismem z dnia 26.08.2010 r. powód złożył pozwanemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy z uwagi na brak zapłaty za fakturę nr(...), brak końcowego odbioru robót oraz brak konstruktywnej współpracy.

***(Dowód - k. 307)***

Po 31.05.2010 r. powód wykonywał na rzecz pozwanego prace na terenie budowy Galeria (...) w P.. Zobowiązania stron, wynikające z tych prac są przedmiotem sporu w sprawie XVI GC 233/11.

***(okoliczności bezsporne)***

Pismem z dnia 05.01.2011 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności pozwanej z tytułu kary umownej w wysokości 406.900,26 zł z wierzytelnością powoda w kwocie 368.960,26 zł, wynikającą z faktury VAT nr (...) z dnia 31.05.2010 r.

***(Dowód – oświadczenie k. 177)***

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, które należy uznać za wiarygodne jako niekwestionowane przez strony postępowania i korespondujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w tym częściowo z zeznaniami świadków i powoda.

***Sąd zważył, co następuje.***

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Przed przystąpieniem do rozważań należy wskazać, że łącząca strony umowa jest umową o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 k.c. Zgodnie z powyższym przepisem wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu (wykonania robót) zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej, inwestor zaś zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W niniejszej sprawie bezsporny był fakt zawarcia pomiędzy stronami umowy o roboty budowlane z dnia 22.12.2009 r., a także treść samej umowy.

Sporem objęte były następujące okoliczności:

1. faktyczna data wykonania robót, uwzględnionych protokołem zaawansowania robót z dnia 31.05.2010 r.,
2. skuteczność oświadczenia o potrąceniu, jakie złożył pozwany pismem z dnia 05.01. 2011 r.,
3. prawidłowość wykonania prac, uwzględnionych protokołem zaawansowania robót z dnia 31.05.2010 r.,
4. skuteczność odstąpienia od umowy przez powoda pismem z dnia 26.08.2010 r.

Odnośnie pierwszej z wymienionych kwestii Sąd doszedł do przekonania, iż powód wykazał, że posadzki, uwzględnione w protokole odbioru robót z dnia 31.05.2010 r. zostały wykonane i zgłoszone do odbioru przed dniem 01.04.2010 r., a zatem przed ostatecznym terminem zakończenia robót, ustalonym w umowie. Świadczą o tym dowody w postaci: wpisu w dzienniku budowy, treści protokołu zaawansowania prac z dnia 31.05.2010 r. wespół z zeznaniami świadków J. D. i M. Ł.. Istotne znaczenie w tym zakresie miały zeznania świadka D., który stwierdził, iż protokół zaawansowania prac za okres od 27.02.2010 r. do 29.05.2010 r. w rzeczywistości dotyczył prac wykonanych w okresie luty – marzec 2010, co zostało potwierdzone wpisem w dzienniku budowy, a wskazanie miesiąca maja wynikało z faktu, iż inwestor K. nie podpisał wcześniej tego zakresu robót. Świadek ten zeznał również, iż to brak czynności ze strony K. doprowadził do przedłużenia faktycznego odbioru robót. Z kolei świadek M. Ł. zeznał, iż w przypadku posadzek betonowych najważniejszym dokumentem niezbędnym do odbioru prac są badania wytrzymałości na ściskanie betonu, które można wykonać najwcześniej po 28 dniach od wykonania. Jeżeli posadzka była wykonana tydzień przed podpisaniem protokołu, to tych dokumentów nie było. Z powyższych zeznań świadka wynika, iż dokumenty niezbędne do odbioru wykonanych posadzek mogą być przygotowane dopiero po upływie co najmniej 28 dni od daty wykonania, a zatem posadzki uwzględnione w protokole z dnia 31.05.2010 r. musiały zostać oddane do odbioru przed 20.04.2010 r. biorąc pod uwagę 28 dni na badania wytrzymałości betonu oraz fakt, iż prace mogły być zgłaszane do odbioru pomiędzy pierwszym a dwudziestym dniem miesiąca. Sąd miał tu na uwadze, iż sporne prace polegały na sukcesywnym wylewaniu posadzek betonowych, których zakres wykonania potwierdzany był jedynie wpisami w dzienniku budowy odnośnie powierzchni wylewek i poziomu, na którym zostały wykonane.

W ocenie Sądu przedstawione powyżej dowody pozwalają na przyjęcie, iż powód wykazał fakt wykonania prac objętych sporem do dnia 01.04.2010 r. Pozwany natomiast w żaden sposób nie wykazał nieterminowego wykonania robót. Stanowiska pozwanego nie potwierdziły zeznania zgłoszonych świadków, albowiem żaden ze świadków pozwanego nie zeznawał na okoliczność faktycznej daty wykonania prac, uwzględnionych w protokole z dnia 31.05.2010 r. W szczególności żaden ze świadków pozwanego nie obalił zeznań świadka D..

Z kwestią terminu wykonania robót pozwany wiązał uprawnienia do naliczenia kar umownych i złożenia oświadczenia o potrąceniu. Stanowisko pozwanego w tym zakresie opierało się na przyjęciu, iż skoro protokół zaawansowania prac podpisany został w dniu 31.05.2010 r. i sam powód nie zaprzeczał, iż po tej dacie wykonywał jeszcze prace na rzecz pozwanego, to tym samym oczywistym jest, iż powód nie wywiązał się z obowiązku wykonania prac do dnia 16.04.2010 r., a zatem pozwany uprawniony jest do naliczania kar umownych. W ocenie Sądu Okręgowego nie można mówić o prostej korelacji pomiędzy wykonywaniem prac przed powoda po 16.04.2010 r. a prawem do obciążania go przez inwestora karą umowną, ponadto zgłoszona do potrącenia wierzytelność powinna być wykazana dokumentami. Należało mieć bowiem na uwadze, iż niniejsze postępowanie zostało wszczęte w dniu 28.07.2010 r., tj. podczas obowiązywania przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych. Zgodnie z art. 479 (14) § 4 k.p.c., mającym zastosowanie w niniejszej sprawie, do potrącenia w toku postępowania mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami. Zdaniem pozwanego wierzytelność zgłoszona do potrącenia pismem z dnia 05.01.2011 r. została udowodniona dokumentami w postaci protokołu zaawansowania prac z 31.05.2010 r. i w drodze bezspornego faktu wykonywania robót przez powoda do 31.08.2010 r. W ocenie Sądu fakt wykonywania prac przez powoda do dnia 31.08.2010 r. nie pozwala na proste przyjęcie zwłoki powoda w wykonaniu umowy. Przywołane wyżej dowody z zeznań świadka D. i z zeznań powoda wykazują, iż inwestor dopuszczał się zwłoki w odbiorach prac, zaś fakt wykonywania prac przez powoda po 16.04.2010 r. wynikał z szeregu okoliczności, w tym z działań pozwanego. W tym miejscu należy dodatkowo podkreślić, iż strony w umowie przewidziały możliwość naliczania kar umownych za każdy dzień „zwłoki”, co należy rozumieć przez wykonanie robót z opóźnieniem z przyczyn leżących po stronie wykonawcy, która to okoliczność nie została wykazana.

Należy także wyjaśnić, iż Sąd kierując się normą art. 479 (14) § 4 k.p.c. oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczności dotyczące nieterminowego wykonania umowy przez powoda jako niedopuszczalne w niniejszej sprawie i zmierzające do przedłużenia postępowania. Pozwany mógł wykazywać nieterminowość wykonania umowy przez powoda jedynie dokumentami, jednak tego nie uczynił, tym samym zarzut potrącenia zgłoszony przez pozwanego w niniejszym postępowaniu okazał się nieskuteczny.

Sama kwestia prawidłowości wykonanych prac przez powoda w niniejszym postępowaniu nie została rozstrzygnięta z uwagi na cofnięcie przez obydwie strony wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Z okoliczności tych to pozwany wywodził skutki prawne, jednak nie podźwignął ciężaru dowodu. Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok SN z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76). Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a zatem powinno być ono udowodnione przez stronę zgłaszającą przedmiotowe twierdzenie (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Powyższe jest wyrazem zasady, iż to strony powinny być zainteresowane wynikiem postępowania oraz że to one dysponują przedmiotem postępowania m.in. poprzez powoływanie i przedstawianie Sądowi wybranych przez siebie dowodów. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (orzeczenie SN z 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75). Dlatego celem wykazania nieprawidłowego wykonania umowy to pozwany winien zgłosić wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, co pierwotnie uczynił, jednak ostatecznie wniosek ten cofnął.

Okoliczności związane z prawidłowością wykonania prac mogły przełożyć się także na ocenę zawinienia odnośnie terminu wykonania prac przez powoda po 16.04.2010 r., jednak nie zostały one w żaden sposób wykazane. Stanowisko pozwanego odnośnie nieprawidłowego, jak i nieterminowego wykonania umowy oparte jest jedynie na interpretacji właściwej dla swej pozycji procesowej, lecz nieoparte materiałem dowodowym, który mógłby dać podstawę do uwzględnienia stanowiska merytorycznego w toku postępowania przed sądem. Pozwany nie udowodnił, iż prace powoda posiadały wady, stąd niezasadne było żądanie odliczenia na podstawie art. 636 § 1 k.c. w zw. z § 12 ust. 3 umowy kwoty 1.309.581 złotych tytułem kosztów usunięcia wad w położonej przez powoda posadzce. Należy tu nadmienić, iż w umowie o roboty budowlane z dnia 22.12.2009 r. strony przewidziały możliwość żądania przez pozwanego rekompensaty kosztów poniesionych w związku z naprawą wad, wynikłych z niewłaściwego wykonywania umowy przez powoda. Tryb, w jakim miało następować zgłoszenie powyższego roszczenia regulował § 12 umowy, zgodnie z którym pozwany był zobowiązany do pisemnego zawiadomienia powoda o wystąpieniu wad wykonywanych prac, a także wyznaczyć mu stosowny termin do ich usunięcia. Ponieważ pozwany nie wykazał istnienia wad w pracach wykonanych przez powoda jest oczywistym, iż nie może skutecznie zgłaszać zarzutów z art. 636 k.c.

Przechodząc do oceny ostatniej ze spornych kwestii tj. skuteczności odstąpienia od umowy przez powoda, Sąd stwierdził, iż oświadczenie powoda w powyższym zakresie było skuteczne. Zgodnie z art. 395 § 1 k.c. można zastrzec, że jednej lub obu stronom przysługiwać będzie w ciągu oznaczonego terminu prawo odstąpienia od umowy. Prawo to wykonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Zgodnie z § 10 łączącej strony umowy z 22.12.2009 r. wykonawca ma prawo odstąpić od umowy gdy zamawiający odmawia bez uzasadnionych przyczyn odbioru robót, zapłaty należności za wykonane roboty oraz w przypadku nie wywiązywania się przez zamawiającego z obowiązków, określonych w § 3 umowy – po wcześniejszym pisemnym wezwaniu zamawiającego do wykonania zobowiązań z wyznaczeniem co najmniej 10 dniowego terminu. Pismem z dnia 26.08.2010 r. powód złożył pozwanemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy z uwagi na brak zapłaty za fakturę (...), brak odbioru końcowego robót oraz brak konstruktywnej współpracy poprzedzając to oświadczenie pismem z dnia 06.08.2010 r. wzywającym do odbioru wykonanych prac i zapłaty wynagrodzenia. Powód spełnił zatem tryb odstąpienia od umowy, przewidziany w umowie jak i wykazał podstawy materialno-prawne do złożenia takiego oświadczenia. Pozwany odmawiał bowiem zapłaty za fakturę VAT nr (...), jak i odbioru części prac. Pozwany stał na stanowisku, iż odmowa odbioru prac wynikała z nieprawidłowości ich wykonania, jednak nie wykazał tego faktu.

Mając wszystkie przywołane wyżej okoliczności Sąd stwierdził, iż powód skutecznie odstąpił od umowy o roboty budowlane z dnia 22.12.2009 r. pismem z dnia 26.08.2010 r.

W tym miejscu należy dodać, iż brak jest podstaw aby przyjmować, jak czyni to pozwany, iż faktura nr (...) stanowiła fakturę końcową, zaś protokół z 31.05.2010 r. protokół końcowy. Protokół z dnia 31.05.2010 r. nie nosi wzmianki, iż jest protokołem końcowym. Przeciwnie, z treści tego protokołu wynika, iż jest protokołem częściowym, bowiem wskazany jest w nim procentowy zakres prac do odbioru, a nie całość robót. Podobnie brak jest podstaw do przyjęcia, iż faktura nr (...) stanowiła fakturę końcową skoro bezspornie powód po dacie wystawienia faktury wykonywał do sierpnia 2010 roku prace na rzecz pozwanego. Ponownie należy zatem stwierdzić, iż stanowisko pozwanego w powyższej kwestii opiera się na nieuzasadnionych interpretacjach z pominięciem dowodów zgromadzonych w sprawie. Nie można bowiem twierdzić, iż faktura (...) jest fakturą końcową w sytuacji, gdy po 31.05.2010 r. powód wykonywał na rzecz pozwanego prace i przyjmował, iż prace wykonywane po 31.05.2010 r. stanowiły usuwanie usterek bez wykazania wadliwości wcześniejszych prac w drodze opinii biegłego. Już jedynie na marginesie można wskazać na niekonsekwencję w stanowisku pozwanego, który z jednej strony zarzuca nieterminowe wykonanie umowy przez powoda wywodząc swe stanowisko z faktu wykonywania prac po 29.05.2010 r., a z drugiej strony twierdzi, iż protokół z 29.05.2010 r. był protokołem końcowym.

Zgodnie z art. 395 § 2 k.c. w razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za niezawartą. To, co strony już świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Za świadczone usługi oraz za korzystanie z rzeczy należy się drugiej stronie odpowiednie wynagrodzenie. W świetle przepisu art. 494 k.c. strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie

wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy; może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania. Skuteczne odstąpienie od umowy co do zasady powoduje zatem, że stosunek prawny wygasa ze skutkiem *ex tunc*, tak jakby umowa w ogóle nie została zawarta. Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie, odstąpienie od umowy jest wykonaniem uprawnienia kształtującego. Kształtuje ono bowiem nowy stan prawny między stronami w ten sposób, że od chwili jego złożenia umowa wzajemna przestaje je wiązać, strony nie są już obustronnie wobec siebie zobowiązane do świadczeń przewidzianych w umowie, a to co ewentualnie świadczyły już wcześniej, podlega zwrotowi (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 7 marca 2001 r., sygn. akt I ACa 512/00). Powyższa zasada znajduje zastosowanie także w przypadku odstąpienia od umowy o roboty budowlane (por. np. wyrok SN z 27 września 2005 r., sygn. akt V CK 165/05, LEX nr 369417).

Należy jednak zwrócić uwagę, iż w przedmiotowej sprawie roszczenie powoda było w całości związane ze świadczeniem spełnionym przez niego w ramach zawartej umowy o roboty budowlane, lecz przed złożeniem przez niego oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Równocześnie zaś zgodnie z utartym orzecznictwem, mającym swoją podstawę w art. 491 § 1 k.c., w przypadku gdy świadczenie jednej ze stron ma charakter ciągły, odstąpienie od umowy ma skutek dopiero od chwili jego dokonania i na przyszłość (*ex nunc*). Tym samym więc prawo żądania zwrotu spełnionego świadczenia przez jedną stronę ogranicza się jedynie do tej jego części, której nie objęło spełnione do chwili odstąpienia świadczenie wzajemne o charakterze ciągłym drugiej strony (por. wyrok SN z dnia 15 maja 2007 r., sygn. akt V CSK 30/2007). W świetle powyższej zasady oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy o roboty budowlane nie niweczy zatem skutków tej umowy, zaś po stronie pozwanego powstanie co do zasady obowiązek zwrotu wartości uzyskanych od powoda robót budowlanych wykonanych do jej wygaśnięcia według postanowień przedmiotowej umowy oraz na zasadach ogólnych. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał za zasadne zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda na podstawie art. 647 k.c. w zw. z art. 494 k.c. łącznej kwoty 338.717,62 zł z tytułu nieuiszczonego wynagrodzenia za roboty budowlane, o czym orzeczono w pkt 1 sentencji.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W dniu 31.05.2010 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 368.960 zł i dostarczył ją pozwanemu. Termin płatności faktury został określony na 30.06.2010 r. Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 481 § 1 k.c. oraz w oparciu o treść § 7 ust 6 umowy o roboty budowlane z dnia 22.12.2009 r. zasądził od pozwanego odsetki od dnia 01 lipca 2010 r., tj. od dnia następnego po upływie terminu 30 dni od dnia terminu płatności faktury.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., mając na względzie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty strony powodowej, jako wygrywającej sprawę w całości, składały się: opłata od pozwu (16.936,99) zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego stron, ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych raz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 490), oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa (17,00 zł).

SSO Renata Iwanowska

Z/

1. (...)

2. (...)

SSO Renata Iwanowska